

Izhaja :
vsako soboto in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 10

V Gorici, v četrtek 5. februarja 1925. Leto VIII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej
List izdaja konsorcij
"GORIŠKE STRAŽE"
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli šte. 5.
— (prej Scuole). —

Gospodom krvosesom!

Primorska komunistična stranka nas je začela napadati in nas imenuje v »Delu« pomagače krvososov. Med nami in med vami, pravi komunistični list, ne more biti drugega nego boj.

Dobro, gospodje komunisti, vašo bojno napoved sprejemamo in vam naznanjamo, da so s tem prenehali vsi občiri, ki smo jih imeli do vas v zadnjih letih.

Pokazali bomo delovnemu ljudstvu, kaj je primorska komunistična stranka ter razkrinkali brez pardona njene zasluge za primorske delavce in kmete.

Danes bomo odgovorili na vprašanje, kdo je krvoses in kdo pomagač krvososov. Ni treba, da iščemo široko naokoli, ampak zadostuje, da vam zavpijemo v obraz besedo: Čerg!

Celo deželo ste preplekli s svojimi stavbinskimi zadrugami in oznanjali bahato, da je v vaši stavbinski zvezi rešitev vojnih oškodovancev, v njej bodočnost delavstva in sreča kmetov. Delavci dobe v Čergu kruh, kmete bo pa Čerg obvaroval pred izkoriščevalci, ki bi radi kmetom zidali hiše le zato, da si napolnijo kapitalistične žepce. Vsi kmetje in delavci v Čerg, v njem je vaše odrešenje!

Tako ste vpili, gospodje komunisti, po vsej primorski deželi, tako ste stopili in varali ubogo ljudstvo! To je gola resnica, ki je ne boste tajili, ker so priče desetisoči kmetov, ki so vas slišali na lastna ušesa.

Nudila se vam je prvič prilika, da pokažete, kaj znate in zamorete koristiti ljudstvu. Prišel je bil čas, da pokažete, da ne znate samo vpiti in kričati, temveč tudi nekaj narediti.

In kaj je bil uspeh vašega dela? Kakšne so koristi, ki ste jih prinesli? Požrli in pogoltnili ste ubogim vojnim oškodovancem milijone njihovega denarja. Po vašem grlu so šli žulji ubogega ljudstva, oropali ste ga njegovega ognjišča in njegove strehe. Na Krasu in na Bovškem so prišli mnogi kmetje na beraško palico! Noben kapitalistični izkoriščevalec in krvoses ni prinesel hušje nesreče nad naše nedolžne družine! Povejte nam le, gospodje komunisti, ali se je pojavil v zadnjih letih samo eden kapitalistični izkoriščevalec v naši deželi, ki bi ravnal hušje z vojnim oškodovancem nego vi! Več nego spraviti kmeta na beraško palico, ni mogoče storiti nič najgršemu kapitalistu.

Ne izgovarjajte se prav nič na fašiste! S tem ne boste prav nič oprali svoje sramote. Saj vedo vendar že vrabci na strehi, da so bile v vaši blaginji že milijonski primanjkljaji, ko so prevzeli Čerg fašisti.

Kam ste deli te milijone vojnih oškodovancev? Kdo jih je snedel? Na to odgovorite, gospodje komunisti, to razjasnite ljudstvu! Le oglasite se, gospodje, če morete, le razložite javnosti to stvar. Slišali bomo prav lepo povest o krvososih in njihovih pomagačih! Ko bo javnost čula to povest, se boste morali, gospodje komunisti, poskriti od sramu pred ljudstvom, ker se ne boste upali pogledati ogoljutanim oškodovancem v oči.

Gospodje krvososi, bodite le tihi in ponižni!

Kaj se godi po svetu?

Po zadnjem govoru Mussolinija v parlamentu je nastal v političnem življenju Italije čuden položaj: Mussolini je zgubil zavezništvo liberalnega prvaka Salandre, njegova stranka je ostala skoro osamljena. Toda vlada je nategnila ističasno svoje vajeti in nastopila trdo in brezobzirno proti svojim nasprotnikom. Začela je pleniti nasprotno časopisje kakor še nikdar prej, vršile so se širom države hišne preiskave, politični shodi in sestanki so prepovedani, tako da so nasprotniki vlade morali umolkneti in se umakniti iz javnega boja. Politične stranke, ki ne morejo nastopati na javnih zborovanjih in ne smejo izražati v časopisju svobodno svojega mnenja, izgube namreč v moderni državi zadnje orožje, s katerim se lahko javno borijo proti vladi. To velja tem bolj pri nas, kjer so zapustile velike in mogočne stranke povrhu še parlament, tako da ne morejo napadati niti z parlamentarne tribune vladne politike. Nastal je torej čudež položaj: protivladne stranke so morale umolkneti in ustaviti borbo, dočim je vlada rezala svojo pot in nadaljevala boj proti nasprotnikom brez vseh ovir in ne, da bi se nasprotniki mogli braniti.

Kaj naj naredijo protivniki vlade?

Opozicionalne stranke so se nahajale v težkem položaju. Kako naj nadaljujejo započeto delo, ako so postali javni napadi proti vladi nemogoči? Komunisti pravijo že zdavnaj, da se morajo delavci in kmetje oborožiti in strmoglaviti s silo fašistovsko vlado. Ali naj ostale stranke sledijo komunističnemu vabilu? Nemogoče! To bi bila prevelika bedarija! Bil bi pravi zločin nad delovnim ljudstvom. Tristotisoč oboroženih fašistov bi z ognjem in mečem udušilo upor in se grozno maščevalo nad svojimi nasprotniki. Kje imajo kmetje in delavci strojne puške, topove, zrakoplove, kje svoje častnike in generale z glavnim stanom? Nikjer. Zato bi se spremenil upor v pravo klavnico delovnega ljudstva. Bog obvari, da bi komunistični modrijani odločali! S komunističnim predlogom ni torej nič. Večina opozicionalnih strank je mnenja, da se bo fašizem zrušil brez nasilja. Saj se je vendar fašizem obsvojil ravno radi nasilstev in njegova moč propada samo radi tega, ker se je italijanskemu ljudstvu prigunsila politika batina. Ne segajmo tudi mi po enakih sredstvih. Ljudstvo se bo oklenilo samo tistih, ki napišejo na svoje zastave: mir, red in pravico!

Pripravljajmo se za bodočnost!

Tega načela se drže posebno Ljudska stranka, zmerni socialisti in demokrate pod vodstvom poslanca Amendole. Te stranke so prepričane, da bo najnovejša politika moči fašizmu škodovala in izpodkopala njegovo poslednjo moč. Plenitve časnikov in sploh politika železne roke bo izgnala zadnje liberalne poslance iz vladne večine in potisnila fašiste v manjšino. Poslanci, ki stoje na stališču liberalizma, to se pravi na stališču svobode, ne bodo namreč dolgo trpeli, da bi vlada dušila svobodo tiska in tiščala deželo pod jarmom policije. Poslednji liberalci in bojevniki bodo zapustili fašistovske vrste in tedaj bo napočila ura za opozicijo.

Današnje težave ne smejo varati nikogar. Fašizem se bliža svojemu koncu in zato je pametno, da mislimo že danes na bodočnost. Kaj na-

redimo v trenutku, ko pojde današnja vlada, to je najvažnejše vprašanje za politiko Italije.

Zapijenjen proglas.

Ljudska stranka je kot najbolj zrela in praktična stranka opozicije razpravljala o tem vprašanju na zadnji seji svojega glavnega odbora in izdala nato proglas na svoje pristaše. Vlada je proglas dala zapleniti in prepovedala časnikom priobčiti tudi odlomke, ker bi se ljudstvo preveč razburilo. Tudi »Goriška Straža« je dobila prepoved in ne sme natiskati proglaša. Toliko pa lahko rečemo, da je Ljudska stranka zelo ostro napadla vlado in da se je izjavila za najbolj tesno zvezo z zmernimi socialisti, z demokrati in s skupino Giolittija. Ta izjava je razhudila republikance in skrajne socialiste. Razburili so se, da se Ljudska stranka ni izrekla tudi za zvezo z njimi. Očitali so ji, da dela razdor med vrstami opozicije. Nastal je velik šum v časopisju.

Kdor prouči natančno zaplenjeni proglas in preudari korak, ki ga je naredila Ljudska stranka, mora priznati, da je bil zelo potreben in koristen. Italijanska ljudska stranka hoče priti namreč na jasno, kaj je treba narediti, ko pade fašizem.

Načrt za bodočo vlado.

Zgodilo bi se namreč prav lahko, da bi nastala ob padcu fašizma največja zmeda v vrstah opozicionalnih strank. Eden bi vlekel na levo, drugi na desno, ena stranka bi zahtevala to, druga ono in tako bi stranke, ki so bile v boju proti fašistovski vladi edine, naenkrat razpadle. Ljudska stranka je hotela s svojim proglasom postaviti že sedaj temelje za bodočo vlado. Izjavila se je, da je pripravljena sodelovati v bodoči vladi z zmernimi socialisti in s skupino Amendole ter Janeza Giolittija. S temi strankami bi se morala začeti pogajanja že danes, odstraniti bi bilo treba vsa nasprotja in nesporazumljenja in sestaviti natančen in jasen vladni program. Ne zadostuje torej boj proti fašizmu, to je premalo. Treba je pozitivnega in graditeljnega dela, da bo ob padcu fašizma vse že pripravljeno za nastop nove vlade. Ker je že danes jasno, da bo težko spraviti skrajne socialiste in republikance v skupno vlado z Giolittijem in Amendolo, nima nobenega smisla, jih siliti k skupnim pogajanjem.

Pač se pa mora nadaljevati boj proti fašizmu v skupnih vrstah kakor danes, kajti republikanci in skrajni socialisti imajo isti interes se oprostiti faš. vlade kakor Ljudska stranka in Amendola.

Enotnost opozicionalne vojske je ostala torej v tej točki ohranjena. Sicer se pa bodo razmere popolnoma zjasnile do 1. marca, ko se otvori zasedanje rimskega parlamenta.

Nemška manjšina v Jugoslaviji.

O napadu na poslanca dr. Krafta piše še vedno časopisje v Jugoslaviji. Razume se, da je dogodek vzbudil tudi med Nemci v Avstriji in nemški republikli pozornost in čitali smo, da so v Gradcu priredili dijaki protestne manifestacije.

Ponudila se nam je prilika, da spregovorimo par besed o nemški manjšini v Jugoslaviji. V Vojvodini, to se pravi v nekdanji južni Ogrski, živi par sto tisoč Nemcev, ki so se naselili v te kraje pred približno 180 leti. Skoro vsi so trdni kmetje, ki žive na lastni zemlji in so prišli z unnim gospo-

darstvom do precejšnjega blagostanja. Tudi obrt in trgovina se je razvila med vojvodinskimi Nemci do lepe stopinje. Nemško prebivalstvo teh krajev tvori nekak otok, obdan od vseh strani od drugorodnih ljudstev. Na severu mejijo Nemci na Ogrce, na zapadu in jugu na Srbe in Hrvate, na vzhodu na Romune. Ti Nemci so brez vsake zveze s svojo nekdanjo domovino in sploh z nemškim ozemljem. Med njihovo pokrajino in nemško Avstrijo leže širne ogrske planjave. Nikoli ne bodo združeni ti kraji v skupni nemški državi.

Pod ogrsko vlado.

Pred svetovno vojno so bili vojvodinski Nemci podvrženi Ogrom. Iz Budimpešte so jih vladali precej krivično in jih narodno zatirali. Kdor ima priliko se porazgovoriti s kakim izobraženim Nemcem iz Vojvodine, ta sliši prav grde reči o ogrski vladi. Ogrji so hoteli Nemce raznaroditi, spremeniti so jih hoteli v Ogrce s silo. Jemali so jim šole, zapirali njih društva ter jih tlačili neusmiljeno kakor Hrvate, Slovake in Romune.

Po svetovni vojni so se Nemci osvobodili ogrskega jarma. Nasilne mažarizacije je bilo konec.

Kakšna je prava politika z Nemci?

Pametna demokratična politika bi morala podpirati Nemce, da se osvobodijo vseh krivic, ki jim jih je bil prizadel ogrski imperializem. Nemcem je treba vrniti vse jezikovne in kulturne pravice, ki so jih zgubili pod ogrsko vlado, oni bi morali občutiti, da je med ogrskim imperializmom in Jugoslavijo velika, temeljna razlika. V Jugoslaviji bi se morali Nemci odahnuti od stoletnega zatiranja in živeti svobodno življenje.

Kaj bi bila posledica take politike? Naravno je, da bi se Nemci oklenili nove države, ki jim je prinesla pravico. Upirali bi se z vsemi silami, da bi se vrnili pod staro ogrsko zatiranje. Nihče bi se ne boril bolj odločno proti Ogrom kakor Nemci, ako bi se Mažari hoteli zopet polastiti njihove zemlje. Zakaj Nemci morejo izbirati samo med Jugoslavijo in Ogrsko. Lastne države ne bodo imeli nikdar, z Nemčijo se ne morejo nikoli združiti, ker jo ločijo od nje neizmerne pokrajine. Zato so ti Nemci že od narave siljeni, živeti za vse čase v tuji državi. Edino, po čemer bi mogli stremeti, je avtonomija.

Pametna in pravična politika more spremeniti Nemce v najboljšo državljane. Na skrajni meji Jugoslavije bi branili državo iz lastnega interesa, ker bi ščitili pri tem le lastno domačo grudo pred ogrskim imperializmom.

V rokah jugoslovanskih odgovornih politikov leži torej odločitev, ali bodo Nemci obrambni zid države ali pa nezadovoljna, irendentična narodna manjšina. S tega stališča je napad jugoslovanskih fašistov na dr. Krafta pravi zločin proti Jugoslaviji.

Volilna nasilstva jugoslovanskih fašistov.

V zadnjem političnem pregledu smo pisali, da se vrši v Sloveniji volilna borba mirno in dostojno. Opomnili smo pa, da je Orjuna edina organizacija v Sloveniji, ki ima v programu nasilstva in pretepe in da nas čakajo lahko zato do 8. februarja še marsikaka presenečenja. Kar smo pisali, se je dogodilo.

V nedeljo 1. februarja je sklicala Slovenska ljudska stranka shod v Ljubljani, in sicer v veliki dvorani hotela Union. Govoriti bi bil moral dr. Anton Korošec, kandidat tudi v Ljub-

ljani, in njegov namestnik urednik Franc Terseglav.

Orjunaši korakajo.

Že pred deseto uro so se nabrale tisočglave množice pred Unionom in napolnile dvorano do zadnjega kotička. Ljudstva je bilo toliko, da niso mogli vsi na zborovališče. Orožništvo je zastražilo ulice, da bi se ne motil javni red in mir.

Deset minut pred 10. uro je prikorakala proti »Unionu« četa oboroženih jugoslovanskih fašistov, sestojeca približno iz 100 mož. Nosili so debele gorjače, bikovske gumijeve palice in pri sebi so imeli tudi samokrese. Zakon bi bil zahteval, da orožniki razorožijo nemudoma četo fašistov, zakaj v moderni in urejeni državi se državljanji ne smejo po svoji volji oboroževati in korakati celo po ulicah v orožju. To pravico imajo samo vojaki, orožniki in policisti in nihče drugi. Tako veleva zakon in ustava na vsem omikanem svetu. Da niso orožniki vzeli Orjunašem orožja, je torej velik pregrešek proti zakonom države, je kaznivo dejanje, ki bi se ne smelo trpeti pod nobenim pogojem, ker tako se rušijo temelji države, katera sloni na zakonu in redu. Ako bi vlada dovolila, da se sme vsakdo oboroževati po svoji volji, potem bi se vse stranke oborožile ter spremenile v prave armade. Država bi imela vse polno strankarskih armad, ki bi se medsebojno klale in morale. To bi ne bila več država, temveč prava krvava klavnica.

Iz tega vidimo jasno, kakšno odgovornost je vzela nase tista stranka, ki dovoljuje take razmere v Sloveniji in koliko so vredni pri nas tisti časopisi, ki kakor »Edinost« in »Novice« prikrito hvalijo Orjunaše.

Nasilni vpad v dvorano.

Četa jugoslovanskih fašistov je naskočila — da se vrnemo k shodu — vhod na zborovališče, kjer je naletela na odpor neoboroženih rediteljev. Plemeniti rodoljubi so začeli pretepati z batinami svoje krvne brate, da si izsilijo vstop v dvorano. Po desetminutnem gnetu je stopila četa orožnikov k Orjunašem in mesto da bi jih aretirala, jim je pomagala v dvorano. Fašisti so drli naprej, orožniki so korakali za njihovim hrbtom kakor mogočen ščit. Fašistovski narodni borci so začeli razbijati s kiji šipe, električne svetilke in so razrušili obešala. Orožniki jih niso aretirali, temveč korakali mirno za njimi. Čim so došli Orjunaši v sredo dvorane, so se zagnali na oder, kjer so stali dr. Korošec, Franc Terseglav, dr. Stanovnik in ostali člani predsedstva. Razbijali so na vse strani in tulili, dr. Anton Korošec je bil v največji nevarnosti, a se ni gnil z mesta. Mesto, da bi orožniki uklenili razbijače v verige in jih odpegljali na policijo, kakor predpisuje zakon, na katerega so prisegli, so se obrnili proti množici in jo začeli gnati siloma iz dvorane.

Dr. Korošca nesejo na ramenih.

Tisočglava množica je začela burno vzklikati drju Korošču, po dvorani je zabučal vihar navdušenja. Od dneva osvobođenja ni še doživel dr. Korošec take manifestacije.

Radi nastalih pretepev je vladni komisar razpustil zborovanje in ko se je prikazal dr. Korošec na cesti, je zabučalo iz tisočero grl: »Živio dr. Korošec! Živela Slovenija!« Dvignili so drja Korošca na ramena in ga nesli do Frančiškanskega mosta. Občinstvo je neprestano vzklikalo voditelju slovenskega naroda, iz tramvaja so ljudje mahali z robcami in pozdravljali.

Sprevod je prišel do »Jugoslovanske tiskarne«, kjer je dr. Korošec nagovoril množico ter jo pozval, naj se mirno razide.

Pri spopadih je bilo več ranjenih, med njimi gospod Gabrovšek, tajnik Slovenske ljudske stranke, kateremu izrekamo na tem mestu svoje simpatije ter mu pošljamo iskrene pozdrave slovenskega ljudstva na Goriškem.

Ta dejanja jugoslovanskega fašizma ostanejo zapisana na najbolj sra-

motnih straneh slovenske politične zgodovine in nas je sram, ko čitamo slovenske časopise, ki taka nekulturna nasilstva še zagovarjajo ter se z njimi bahajo kakor s hvalevrednimi junaškimi čini. Kdor ščiti in podpira tako politiko, ruši temelje države.

Velika in bogata Italija.

Senator Mosconi, bivši generalni civilni komisar za Julijsko Krajino, piše v knjigi, ki jo je nedavno objavil, da mora Italija pokazati Slovenom, da »ni tista dežela zločincev (brigantov) in razcapancev, kakor so jo predčevali avstrijske oblasti« in da je treba pokazati našemu ljudstvu, zlasti našim vojaškim novincem, »da je Italija velika in bogata«. Zato da je treba naše novince pošiljati v skupinah v večja italijanska mesta, da dobijo tam pravo sliko velikosti in bogastva Italije.

Senator Mosconi se v teh besedah zelo moti, ako misli, da bo naše ljudstvo, zlasti naše novince prepričal o velikosti Italije z velikimi mesti. Mi imamo povsem drugačne pojme o velikosti narodov in držav. Velike hiše, široke in tlakane ulice ne povedo še prav nič o velikosti naroda. Velicina naroda in visoka stopnja omike se skriva lahko v prav nizkih, a poštenih bajtcah. Našemu poštenemu ljudstvu veliko bolj ugaja majčkenei Cahej, ki je v svoji plemenitosti govoril Gospodu: »Gospod, polovico svojega blaga dam ubogim in ako sem koga kaj ogoljufal, povrnem četverno,« — mu veliko bolj ugaja ubožec Lazar, kateri je ležal pred bogatinovimi vratmi poln ran in se je želel nasititi z drobtinami, ki so padale z mize bogatinove, nego tisti bogatinec, ki se je oblačil v škrlat in v tančico in se je vsak dan imenitno gostil — in mu veliko bolj ugaja tista uboga vdovica, ki je prišla v tempelj in vrgla le dva denarca v puščico, nego vsi tisti bogatini, ki so prevzetno metali vanjo obilne darove!

Tako čuti plemenito slovensko ljudstvo in istotako čuti tudi plemenito italijansko ljudstvo. Kdor bi drugače sodil o Italiji, bi ji delal krivico. Zato pa bi bil senator Mosconi bolje storil, ko bi pisal: Pokažimo Slovenom, da imamo še tisto italijansko Dantejevo kulturo, ki ne pozna krivice, ampak le dobroteljsko, ki je delala Italijo slavno v vseh stoletjih, ki pozna le pravičnost in ljubezen, ki ne ovira kulture drugim narodom, ki jim ne jemlje šol in ne zapira društev in zavodov, v katerih so se izobraževali.

To veliko italijansko Dantejevo kulturo spoštuje in ceni slovensko ljudstvo, to občuduje, tej se klanja ne pa štirinadstropnim hišam, ulicam in kanalizacijam! Dokažite nam vendar, da imate še tisto kulturo in tako vas bomo ljubili in se za Italijo tudi radi žrtvovali.

S temi besedami pa nočemo žaliti italijanskega ljudstva, ampak le opozoriti tiste, ki nas kruto pritiskajo in zatirajo.

Nesmrtni Dante in vsi italijanski prosvitljeni možje iz preteklosti, bi zaklicali, ko bi danes vstali od smrti: »Vstavi se, Italija! Po tej poti ne naprej! Kar sama nočeš, da ti drugi store, tudi sama drugim ne delaj!«
Forojuljensis.

Zopet so jih štirje zatajili.

Pretekli teden so vrnili strankarske izkaznice štirje fašistovski poslanci: Edvard Torre, Bojdo, Rebora in piemontski poslanec Bruno Gemelli, odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo. Ta izstop je snoparje precej neprijetno dirnil, čeprav skušajo na vse kriplje zmanjšati pomen tega slučaja.

Tržne cene.

dne 4. februarja 1925. v Gorici.
Rudeč redič od 2—2.20 l kg, zelen redič od 2—2.20 l kg, karfijol 1.20 l kg, krompir 0.80 c kg, vrzote 0.80 c kg, spinača 1—1.20 l kg, motovinec 2—2.40 l kg, česnok L 12 kg, čebula 2—2.40 l kg, brocol 0.80—1.20 l kg, solata 2.40—2.60 l kg.

DNEVNE VESTI.

Resnica v oči bode.

Goriški tednik »L'lonzo«, ki ga urejuje fašist Graziani je bil zadnjič zaplenjen. Ko je izšla čez dva dni 23. številka, so jo zaplenili še predno je bila v razprodaji. List se bori za pravice Gorice proti videmski klikli, zato bode oblastnike v oči.

Zgodbe o človeku,

dvajset govorov za smer življenja, spisal dr. Mihael Opeka — so ravno kar izšle. Že ime našega Opeka nam knjigo toplo priporoča. Cena 28 din, poština 1.50 din, pri Ničman-u v Ljubljani. Prodaja tudi knjigarna K. T. D. v Gorici.

»Gospodarski list«.

Prvo letošnje številko »Gospodarskega lista« smo poslali na ogled večini naročnikov »Goriške Straže«. Kdor želi dobiti drugo in naslednje številke »Gospodarskega lista«, naj plača naročnino, ker nadaljnjih številok ne pošljemo na ogled.

Uprava »Gospodarskega lista Gorica — Corso Verdi št. 37.

Skrivnostna seja.

V petek se zbralo v Belgradu k posvetovanju par ministrov in več generalov. O tem kaj so govorili, ne črhne noben časopis besedice. Zato pa krožijo najrazličnejše vesti po Jugoslaviji o tej skrivnostni seji.

Katoliška omladina brani svojega škofa.

Sedanji volivni boj v Jugoslaviji presega ponekod že vse meje, ki jih stavi izobražencu mera dostojnosti. Posebno neokusni so časopisni napadi na ljubljanskega vladiko Jegliča; s temi izbruhi strankarske prenapetosti se morejo meriti kvečjemu še umazani spisi, ki jih dobiš po kolodvorskih stojnicah za par krajcarjev. Da sivolasemu škofu, prvemu borcu za neodvisno domovino vseh Jugoslovancev, pokažejo, kako čutijo z njim v borbi, ki jo bije za svoj narod, so ljubljanska katoliška akademska društva poslala škofu obširno spomenico. V njej mu zatrjujejo svojo vdanost in pripravljenost, da mu sledijo v nove boje za pravice in vero slovenskega ljudstva. Nastop in spomenica katoliškega vseučilišnega dijaštva je prvi izliv čustev vseh Slovencev, ki se jim gabi blatenje tega moža, ki visoko stoji nad malimi obrekovalci.

Zmagalec Farinacci.

Fašisti v Kremeni so te dni imeli volitve v svoje načelstvo. Ob tej priliki je neizogibni Farinacci poudarjal, da je njegov levičarski fašizem pravo zmagovalje za vso stranko. Obenem je zahteval, naj postavijo fašisti pod svoje varstvo vse banke. Mož ne misli baš slabo.

Kjer sta red in mir.

V nedeljo zvečer so se pri Brešiji spoprijeli fašisti z gručo delavcev. Prišlo je do huđega pretepa, v katerem je neki fašist Quiet ubil dva delavca. Pa tudi od drugod prihajajo poročila o »redu in miru«.

Kdo bo ostal?

Zadnjič smo poročali, kako so sovjetski mogotci vrgli skozi vrata rdečega generala Trockija. Nekaj podobnega čaka zdaj baje tudi načelnika propagandističnega oddelka III. internacionale Zinovjeva. Ruski diplomati v inozemstvu se pritožujejo, da jo je mož s svojo propagando v inozemstvu popolnoma polomil. Stalin in Kamenev sta že določila Zinovjevu posebno nalogo nekje na severu, da ga tako odstranijo iz Moskve. Zdej ostane ta kot diktatorja še Stalin in Kamenev.

Zastarele sanje.

Sredi februarja bodo zborovali v Budimpešti pristaši starih cesarskih časov. Sklepali bodo, kako bi se ob

Donavi zopet ustanovila država, če ne pa vsaj zveza obdonavskih držav. To naj bi bila lestvica do cesarskega prestola.

Nekdaj v starih časih...

Minuli so časi, ko je po vsej bivši monarhiji kar mrgolelo raznih feldmaršalov, grofov in aristokratov z zlatimi našivi in polnimi mošnjami. Vsa ta množica dostojanstvenikov je danes ob ugled in večkrat celo ob kruh. Pred par dnevi je umrl na Dunaju feldmaršal Lederer vsled lakote. Prodajal je že vse pohištvo in obleko; končno so mu zmanjkala vsa sredstva. Bivši poveljnik v Bosni in Hercegovini general Zierhofer je uslužben kot natakar v nekem hotelu v Gradcu. Baje je preko 700 takih nesrečnežev, ki so z visokih mest padli med najzadnje. Kino-operaterji večkrat povabijo bivše častnike avstrijske armade, ki so brez dela in jela, kot statiste za par kron. V neki vasi na Ogrskem so našli v seniku mladega človeka vsega premrzlega in lačnega. Po dolgem obotavljanju je izpovedal, da je sin grofa Thuna in potuje peš iz Bukovine, kjer so jim konfiscirali Romuni posestvo, na Dunaj, kjer se ga bodo morda sorodniki usmili. Z rokami ni vajen delati, sredstev pa nima. Tako se vrtilo kolo sreče; danes meni, jutri tebi.

Nenavadna podobnost.

V londonski otroški bolnici se je pripetil nenavaden slučaj. Ko je prišla neka mati po svojega deloma že ozdravljene sinčka, se je nekoliko začudila, da se je otrokov obraz po davici tako spremenil. Zdravniki in strežniki so jo pa kmalu potolažili, češ, da je to nekaj navadnega. Doma ji pa še vedno ni šlo v glavo, da bi se mogla zgoditi taka sprememba; tudi sosedo so jo o tem uverile. Vrne se zopet nazaj in povprašuje, kdo je še bil z njenim otrokom v bolnici. Povedo ji imena. Po dveh mesecih je še vedno dvomeča mati imela opravke pri neki družini. Ko potrka, ji pride odpret mlad fantiček — njen pravi sinček, zelo podoben otroku, ki ga je imela doma. Ko začne povpraševati, so tudi v družini izjavili, da se jim njihov otrok ni zdel več tisti kot pred boleznijo. Materi sta zdaj zamenjana otroka zopet spoznali in jokali samega veselja.

Lepa mestna uprava.

V občinski upravi mesta Milana so odkrili velikanske poneverbe. Računski uradnik Riboldi je že od l. 1916. uganjal v družbi s par tovariši velike sleparije. Dognali so, da je oškodoval občino za en milijon in še par stotisoč lir. Zdej že premišljuje v zaporu, kako se vodi mestna uprava.

V Turkih vre zopet stara kri.

Odkar si je Turčija pod Kemal pašo sezidala močno državo, je začela zopet kazati svojo proti-krščansko ost. Pretekli teden sta prišla na dvor carigradskega grškega patriarha Konstantina VI. dva policijska uradnika in mu ukazala naj pobere svoje stvari in gre iz države. V Grčiji je nastalo vsled tega velikansko razburjenje; rožljajo že z orožjem. Morda se bo pa stvar le pomirila, ker so velike države poslale Kemal v Angoro opomin, naj ne uganja takih političnih potez.

Primite tatu!

Italijanski gospodarski krogi se že več kot mesec dni vprašujejo, kdo je kriv, da lira in inozemskih borzah padla; kdo je kriv, da beremo vsak dan v časopisju: tu se je kruh podražil, tam so cene poskočile in tako po vrsti naprej. Treba je dobiti povzročitelja. Pa so modri možje, položili palec na čelo in vzkliknili: »Tuji spekulanti, ti, ti so krivi.« Ko so tega tatu zgrabili za vrat, se je izkazalo, da ni pravi. Naenkrat začno snoparski listi sami napadati svojega finančnega ministra. »Kdo bo drugi kriv,« so dejali, »če ne finančni minister. Š-

cer pa eden mora biti kriv.« Finančni minister pa povabi nekega časnikarja k sebi in mu v silno učenem razgovoru razlaga, kdo je kriv slabe valute in slabega gospodarstva. Minister pravi, saj v Italiji je vse mirno, vse dela za prepričke političnih voditeljev se nihče še ne zmeni itd. Torej je kriva kajpak ta preklicana inozemska javnost. In tako lovijo in preganjajo tatu, ki ga imajo doma, po tujem svetu.

Norec sodi zdrave.

Takega slučaja, kot se je zgodil na lrskem, še ni bilo zlepa. Pred sodišče so prišli, dediči nekega bogatina in se pričkali pred sodnikom o veliavnosti oporoke. Sodnik jih nekaj časa poslušal, nenadoma se pa dvigne in proglasi obsodbo: »Vseh pet dedičev je blaznih; v norišnico z njimi!« Navsezadnje je pa zdravnik dognal, da se je staremu sodniku omračil um.

Društvo narodov.

Po svetovni vojni je začel posegati z odločujočim vplivom v evropske razmere do vojne neznani činitelj: društvo narodov. Zamisel tega društva ni prav nova. Vendar je šele ameriški predsednik Wilson v svojih željah za svetovnim mirom in s svojim mogočnim vplivom dosegel l. 1919., da je 14 držav prijavilo svoj pristop k tej »mirovni zvezi«.

Namen društva narodov je mirnim potom poravnati nastale spore med državami pred razsodiščem. Glavni cilj in krona vsega dela pa naj bi bil: konec vsem vojnám in vsake-mu oboroževanju. Žal, da se je ta le-ni cilj Wilsonove zamisli kaj kmalu umaknil diplomatskim spletkam. Glavno besedo v društvu narodov imajo najbolj militaristične in imperialistične države: Anglija, Francija, Italija in Japonska. Brusijo bajonete, obenem pa pridigajo o svetovnem miru! Te štiri države pošiljajo svoje zastopnike v takozvani svet društva narodov, ki je najvišje pristojno mesto »za čunvanje svetovnega mira«. Seje tega sveta so tajne; druge države imajo pristop k njim le tedaj, če se vprašanje tiče tiste države same, a še tedaj ima le posvetovalen glas. Vsako leto enkrat se pa sestane zbor društva narodov, kamor pošljejo vse včlanjene države po tri zastopnike, ki pa imajo le en glas. To je nekak parlament vseh držav, ki zboruje običajno v Ženevi, kjer je sedež društva narodov. Tu ima svoje urade tudi glavno tajništvo z glavnim tajnikom, njegovim namestnikom in dvema podtajnikoma. Tajništvo je razdeljeno na 6 odsekov: odsek za upravna vprašanja in narodne manjšine, finančno-gospodarski odsek; politični; informativni; pravni in prometni. Na čelu teh odsekov je poseben ravnatelj s številnim uradnim štrom. V društveni palači v Ženevi je še vse polno drugih uradov. Vse osebe pa vživa mednarodno zaščito in ima značaj diplomatskih oseb.

Ves ta ustroj pa stane mnoge milijone. Proračun krijejo sorazmerno vse države.

Ideja društva narodov je silno lepa in človekoljubna, manjkajo ji pa pri sedanjih udeležitvah važni pogoji. Ne preveča jo toliko čut pravičnosti in človečnosti kot pa samopašnost velesil. Združene ameriške države so to jasno povedale, ko so zavrgle l. 1921. sedanjo obliko društva narodov in izstopile iz njega. Panež kot predstavnik največje svetovne moralne sile, tudi ni sprejet v to društvo; zato je okrnjeno in nima uspehov, ki jih je hotel idealni mirotnorec Wilson.

Najlepša dota za nevesto.

Grški modrijan je vprašal atenskega mladeniča, ki mu je naznanil svojo zaroko tako-le:

»Kakšne so čednosti in prednosti tvoje neveste?«

»Lepa je,« odgovori mladenič.

»Zapiši na papir eno ničlo,« reče modrijan.

»Je iz ugledne družine,« nadaljuje mladenič.

»Zapiši dve ničli,« pristavi modrijan.

»Tudi bogata je,« zatrjuje ženin naprej.

»Zapiši tri ničle,« pripomni modri mož.

»Učena je,« se pohvali mladenič.

»Zapiši štiri ničle,« govori modri brez obotavljanja.

»Živahna in delavna je,« našteva mladenič naprej.

»Zapiši pet ničel,« nadaljuje istotako modrijan.

»Tudi zelo skromna je,« hvali svojo nevesto ženin naprej.

»Zapiši šest ničel,« pristavlja neustrudni modrijan.

Ze skoraj utrujen reče mladenič:

»Tudi zelo verna in pobožna je!«

Pri teh besedah pa oživi resni modrijan in reče: »Sedaj pa zapiši 1 pred vse tiste ničle in imel boš 1.000.000 — milijon.«

Po širokem svetu.

Razdejanje na Japonskem.

Zadnji velikanski potres na Japonskem je imel hujše posledice kot si jih predstavljamo na zapadu. Divja sila narave je plesala po ozemlju 50.000 km²; na tistem ozemlju biva 9 milijonov ljudi. V teh krajih je bilo razrušenih 70% mest in vasi. V glavnem mestu Tokio je požar uničil krog pol milijona poslopil; v drugem velikem mestu Jokohami je ostalo od 316.000 hiš le 100 nepoškodovanih. Mrtvih je bilo 300.000 ljudi. Škode je pa nad 2 milijardi jenov (prilicno 3 milijarde lir.) Kljub tej nesreči se pa država vzhajajočega solnca neprestano oborožuje.

Možu ni zaupala.

Kaj vse je že dandanes vzrok zakonskih ločitev! Cele knjige bi lahko napisali takih vzrokov. Eden izmed prav modernih je sledeči: V Parizu je zbolela žena slovečega zdravnika-kirurga. Ozdravitelj ni mogla brez nevarne operacije. Pred operacijo je izjavila, da ne dopusti blizu svojega moža. Ko je bila nevarnost prestana, je mož vložil tožbo za ločitev, ker njegova žena ne zaupa v njegovo znanost. Res, težka odločitev za sodnike.

Moč vzhoda.

Vedno bolj se gostijo govornice o rumeni nevarnosti. Na Vzhodu so še neizrabljene sile, ki bodo skoro gotovo imeli še veliko moč v setovni politiki. Samo Kitajcev je nad 420 milijonov, to je četrtina vsega človeštva. Če bi vse Kitajce razporedil drugčeva za drugim, bi stali možje s kitami desetkrat okoli zemeljskega ravnika. Velika armada!

Različni koledarji.

Znano je, da nimamo enotnega koledarja. Mi katoličani štejeemo leta od Kristusovega rojstva. Pravoslavni štejejo po julijanskem in so za 13 dni za nami. Judje štejejo pa kar od stvarjenja sveta. Letos je po njih računu poteklo 5686 let, odkar svet stoji. Grki tudi računajo od začetka sveta; pa se jim zdi zemlja za par stoletij starejša kot Judom; letos imajo letnico 7433. Mohamedanci pa štejejo od leta, ko je moral Mohamed bežati iz Meke v Medino. Od tega bega (hedge) pa do letos je poteklo 1344 let.

Če je le res, hm?

V neki angleški delavnici za zrakovne so zgradili novo vrsto letala. Na uro bo letelo 480 kilometrov; to je 8 kilometrov na minuto! Potemtakem bomo lahko kmalu zajtrkovali v Evropi, kosili v Ameriki, večerjali pa kje na severnem tečaju.

Zanimiv račun.

Vsako ve, da čim višje se dvignemo, tem razsežnejši je prostor, ki ga zamoremo z očmi pregledati. Če stojimo na morskem obrežju 30 metrov visoko nese pogled 17.702 metra daleč. Če stopimo 15 metrov nižje, ne vidimo samo 8851 metrov daleč, ampak več, namreč 12.875. Ravno polovico prejšnje daljave bi videli, če bi bila naša zemlja ravna. Z 10 metrov visokega obrežja vidimo 10.000 me-

trov daleč; s 6 metrov visokega 8000. Človek 1.70 metrov visok, ob morski gladini pa vidi 4560 metrov po morju.

Socialni vestnik.

Dvoje težkih vprašanj.

Svetovna vojna ni le razbila in uničila na tisoče človeških bivališč, opustošila na milijone kvadratnih metrov rodovitnih polj in zahtevala cele kupe mrličev, ampak je spravila na površje tudi nova vprašanja. To so vprašanja, ki vpijejo po odgovoru ne samo pri nas; ves svet vzdihuje pod njihovo težo. Predvsem je treba dandanes rešiti v vseh državah vprašanje *draginje* in vprašanje *brezposelnosti*.

Nobena stvar ni menda zadnje tedne tako razburjala italijanske javnosti, posebno gospodarske, kakor padanje valute in s tem združeno stalno draženje živil. Kruh se je podražil, so vpili iz Milana, delavci so udrlj v trgovine, so poročali kje iz Napolja. Vladno časopisje pa se je jezilo nad špekulanti, češ da so oni krivi vseh teh križev in težav, ki so padle baš v dobi fašizma nad italijanski narod. Nekoliko bo že resnice, da je padeč italijanske lire povzročil boi fašistovskih nasprotnikov v inozemstvu. Toda to je trenuten krivec. Saj je draginja zlo, ki tare ves svet. Torej tiči vzrok globlje, in sicer v sedanjem nesocialnem gospodarskem redu. Vsaka kapitalistična država — in take so skoro vse brez izjeme — teži le za lastnim dobičkom, ne vpoštevata potreb svojih sosedov. Surovine, ki so njena izključna last, prodaja po najvišjih cenah; država, ki je tekom vojne dajala posojila, pritiska z vso brezobzirno neusmiljenostjo na dolžnika; država lastnica žitnih zalog pridržuje svoje blago, dokler ne pade sosednja država z nerazvitim poljedelstvom, pred njo na kolena. Nacionalistični in imperialistični duh teh držav tira male države, ki ne morejo kriti lastnih potreb, pod jarem velikih držav, ki imajo pri tem polna usta lepih besed o samoodločevanju vseh narodov. Naravno, da so pri sedanjih s kapitalistično-dobičkarskim duhom prepo-

jeni mednarodni trgovini najbolj prizadeti nižji sloji, ki žive iz rok v usta. To se je opazilo, posebno ko so na inozemskih borzah vrgli liro skoro na tla. Živila so se dražila kot še nikdar, na vrata bednih družin je trkala beda. Istočasno z draginjo se niso meзде nič povišale, tako da so narastle cene življenskih potrebščin dvakrat hitreje kakor plače. To so uvideli tudi sami fašistovski delavci, ko so v Pijačenci, Genovi in Bolonji zahtevali stavko, da iznačijo mezde s ceno življenskih potrebščin. Seveda se v sedanjem družabnem redu, ko se ne stavi kapitalizmu in razvijanju cen nikaka meja, ne bodo razmere ublažile. Spoznati bodo morali tudi vladajoči sloji, da je treba taka vprašanja rešiti le na socialni podlagi, s čutom pravičnosti do vsakogar.

Vzporedno z naraščanjem draginje izkazujejo statistike vedno več brezposelnih. Razveseljivo deistvo je le to, da se z vzpostavitvijo urejenih gospodarskih razmer, to število nekoliko niža. Največ brezposelnih je bilo v Italiji koncem l. 1921 in začetkom 1922. Njih število je znašalo čez pol milijona. V naslednjih letih se je to število vedno zmanjševalo, dokler ni začetkom letošnjega leta zopet poskočilo na četrtil milijona. V zvezi z zadnjim padanjem valute in nastajajočo draginjo je zopetno naraščanje brezposelnosti. V izvestjih društva narodov, odkoder so povzeti zgornji podatki, so zanimive primere z drugimi državami. V Franciji in v Belgiji je najmanj brezposelnih; to je razumljivo vsled tega, ker je tam najmanj rojstev in se največ dela v od vojne porušenih krajih. Na Češkem je bila največja brezposelnost takrat, ko je bilo češko denarstvo najmanj urejeno. In tako bi lahko naštevali vzglede po vrsti.

A že iz tega kratkega posnetka je razvidno, da je nebrzdani krivični družabni red v prvi vrsti kriv, da ti dve vprašanji zahtevata odgovora od sodobnega človeštva. Čakali pa bosta, dokler ne bodo ljudstva spoznala, da je le v medsebojni pravičnosti dana rešitev za blaginjo vseh narodov.

Kaj je novega na deželi?

Verbojba.

Naprošeni potrjujemo, da notice v »Goriški Straži« z dne 29. jan. t. l. pod naslovom »Komunistični izobraževalci« ni napisal noben član občinskega starešinstva ozir. županstva.

Uredništvo.

Dornberg.

»Čitalnica« priredi v nedeljo dne 22. februarja zanimivo šaloigro »Poslednji mož«. Predstava se začne ob 3. in pol popoldne. Vabimo.

Spodnja Idrija.

V »Gor. Straži« smo večkrat brali o hišnih preiskavah po raznih krajih. Vemo, da morajo orožniki kot izvrševalni in podrejeni organi slušati višje in se ravnati po postavah. Kar nam pa pri tem ne dopada in je vse obsodbe vredno je način, kako pri preiskavah postopajo. V naši vasi so 20. januarja napravili dve hišni preiskavi: pri Kogeju in pri Strgulcu Marku. Pri prvem so dobili dva stara cerkvena topiča, za katera ima g. župni upravitelj tudi dovoljenje, da ju sme rabiti. Ko so orožniki prišli na to zna-

menito odkritje, so hoteli na vsak način najti še strojne puške, kljub temu da jih nikjer ni bilo. Nato so g. Kogeja gnali uklenjenega v Idrijo in ga zaprli tri dni, potem pa izpustili. Isto se je dogodilo tudi g. Strgulcu, pri katerem so našli star bajonet. Zaprli so ga za dva dni. Ne vemo, kaj dosežejo oblastva, če nas zapirajo radi stare šare, ki se je med vojnimi časi bogsigavedi kako znašla po hišah. Naj bi to že enkrat uvidela oblastva in drugače vzgajala naše ljudi v ljubezni do države.

Ustje na Vipavskem.

Kar se tiče društvenega življenja, vladajo pri nas zelo žalostne razmere. Društva nimamo nobenega. Pred vojno smo imeli Kat. izobr. društvo, katero je v zadnjem času prav živahno delovalo. A kakor drugod, tako je tudi pri nas vojna vse vničila. Takoj po vojni smo to društvo obnovili, a manjkalo je odločnosti in požrtvovalnosti in radi tega je zopet vse zapalo. V letu 1921. so se zopet opogumili zavedni mladeniči, spravili so skupaj mladino in pokazali s par dramatičnimi prireditvami, katere so

Zahvala.

Z žalostnim in potrtnim srcem sporočamo, da nas je previden s sv. zakramenti, zapustil naš dobri oče, stari oče in tast

Avgust Abram

K večnemu počitku smo ga nesli 31. januarja ob 4. popoldne. Prisrčno se zahvaljujemo preč. duhovščini, sorodnikom, znancem, prijateljem ter domačinom, ki so s svojo veliko vdeležbo pri pogrebu izkazali zadnjo čast našemu dragemu očetu. Naj mu bode lahka zemlja!

Sveto pri Komnu, 31. januarja 1925.

Žalujoča soproga, oče, mati, sin, hčere, svaki in vnuki.

krasno uspele, da so ušanski fantje in dekleta sposobni za kaj višjega kot samo za harmoniko in ples.

Sedaj so se začeli nekateri mladeniči zopet gibati in ako Bog da, bodo v kratkem imeli na Ustju prosvetno društvo. In tebi, mladina, kličem: »Pusti ples in vso puhlo zabavo, ki jo imaš pri harmoniki in od katere ni maš drugega; kot samo škodo na zdravju in na žepu. Okleni se društva, katero ti bo nudilo obilo plemenite zabave in izobrazbe. Sklenite se, mladeniči in dekleta, vsi do enega v prosvetno društvo, v skupno društveno delovanje, ker le to bo vam v čast in narodu v korist.

Eden, ki želi napredka.

Iz Tolmina.

Živino v dobi plesov in zabavnih prireditev. Morda se v nobeni občini ne pleše toliko v pustu kakor v Tolmini. Plesne venčke nam prirejajo vsako leto fantje, dekleta, mošje in žene, vdove, učiteljski, škodnikov konvikt, invalidi, fašisti, častniki in morda še drugi. Pret. sredo dne 28. jan. so priredili učiteljski svoj »glasbeno književni« koncert ob 8½ zvečer v tuk. vojaškem domu. Na vzporedju so bile skoraj same skladbe tuk. učitelja petja Ettore Zambuto, — ki se je hotel proslaviti: svetovni Puccini je dobil milostno en košček. Vdeležba pri koncertu je bila pičla, Zambuto je svoje umotvore prav slabo izvežbal; a številno so bili zastopani dijaki in dijakinje in častniki. Po koncertu se je razvil v veliki sobani tuk. vojašnice ples, ki je trajal do jutranjih ur. Za godbo na glasovirju sta poskrbela Zambuto in gosia Kuzeličkova. Po koncertu se je odstranilo še precej dijaštva, a ostali so rajali do jutranjih ur. Pomisli! moramo, da so bili to dijaki in dijakinje od 16 do 20 let. — V imenu staršev vprašamo gg. profesorje in vzgojitelje naše mladine, kakšne pojme imajo o vzgoji, je li res postal ples vzgojno sredstvo in to celo v kasarni? Ako sami priznavate, da je skupna vzgoja dijakov in dijakinj težka, združena z različnimi nevarnostmi, zakaj vodite mladino še na ples in na ponočne zabave? V najbližjem času bodo tudi častniki priredili svoj ples v kasarni — in zopet se bodo naše dijakinje vdeležile plesa.

Razmere so preresne, da bi jih prezrli. Vprašamo gg. profesorje, kako opravičujejo te razmere. Mari vzdržujejo ubogi starši svoje otroke v Tolmini, da hodijo na ples, — in ne zato, da se dobro vzgajajo, pridno učijo in da učitelji na nje pazijo?

Zg. Vipavska dolina.

Vsem posestnikom občin Budanje, Šturije in Planina, prizadetim pri municijjskih skladiščih v Kožmanjih se daje na znanje, da pride v tekočem mesecu odposlanec ženijskega poveljništva iz Gorice ter bo na licu mesta pregledal škodo, ki se je zgodila vsem posestnikom v območju municijjskih skladišč, ki so jo predložili v likvidacijo. Prepričal se bo tudi, če so napovedi resnične in jih bo potem likvidiral.

Jos. Božič, Dolga poljana 50.

Udeležencem socialnega tečaja K. D. Z. v Gorici.

Sporočite takoj tajništvu Kmetško-delavske zveze, koliko velikih slik in koliko razglednic želite.

Tajništvo.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: N. N. 10 L, občina Ozeljan-Sv. Mihelj 180 L. Iz Kostanjevice na Krasu smo dobili 1 kvintal ajde. Glasbeno in pevsko društvo v Gorici peciva v vrednosti 50 L. Srčna hvala!

Listnica uredništva.

V. B. Kal nad Kanalom: Predno Vam odgovorimo, sporočite nam natančno, kdo je delal in odkod je bil financiran.

A. S. Dol. Trebuša: Izročili poslancu dr. Besednjaku, ki pojde te dni v Trst.

Fr. Č., Kamnje: Oglasite se ob priliki v tajništvu Kmetško-delavske zveze!

Valuta.

Dne 3. februarja si dobil:

za 100 franc. frankov	130.— do 130.50 Lir
za 100 belg. frankov	124.— do 126.— Lir
za 100 švic. frankov	463.— do 466.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	71.— do 71.50 Lir
za 100 dinarjev	38.75 do 39.25 Lir
za 1 sterling	115.25 do 115.50 Lir
za 1 dolar	24.— do 24.10 Lir
za 1 zlato marko	5.65 do 5.75 Lir
za 100 avst. kron	0.0335 do 0.0345 Lir

Beneške obligacije.

Dne 3. februarja: Srednji kurs L. 80.80, v Trstu 80.70; v Milanu 81.75, v Rimu 80.82 L.

Županstvo Avče

razpisuje službo občinskega tajnika. Prošnjo je potreba predložiti z vsemi potrebnimi dokumenti najkasneje do 15. februarja. Prednost imajo uslužbenci, ki imajo že nekoliko prakse v občinskem uradu in so zmožni slovenskega in italijanskega jezika ter imajo nekaj prakse pri pisalnem stroju. Plača po dogovoru, službe tri dni na teden.

Avče, dne 28. januarja 1925.

PREKLIC. *)

Popisani Počekaj Ivan in soproga, roj. Trevižan Josipina preklicujeta vse zalitve, ki sta jih govorila o Birsu Alojziju in njegovi soprogi Kristini roj. Vidman.

Sempeter dne 4. feb. 1925.

POČEKAJ IVAN.

PREKLIC. *)

Podpisana preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekla proti Mariji Pavletič, ker so neresnične.

Rubije pri Mirnu 3. februarja 1925.

Marija Cijan.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Vabilo.

Prva kmečka gospodarska zadruga v Selu na Vipavskem, reg. zadr. z omejenim jamstvom vabi vse svoje člane na XV. redni letni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 22. februarja 1925 v zad. pisarni ob 10. uri predp. s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje računskega zaključka za l. 1924. in potrjenje istega.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Razno. **ODBOR.**

IZGUBLJENO. Neka oseba je izgubila 3. t. m. listnico s sliko in večjo svoto denarja od via Cipressi, čez Viale XXIV Maggio do v. Seminario št. 2. Kdor jo je našel, naj jo prinese v našo upravo, kjer dobi primerno nagrado.

POSESTNIKE BUKOVIH GOZDOV, pripravljene žgati oglje v bodočih mesecih išče »Kmetijsko trgovsko društvo« — Trieste, Raffineria 4., ki preskrbi delavce in vreče.

PLUTEC (ŠURI), ŽICE ZA TRTE, okoličanske šape, »Merkur« kose, klajno apno, semena, čebulček, peso itd., na drobno in na debelo dobavlja Kmetijsko trgovsko društvo — Trieste, via Raffineria 4.

VILA V VOLČAH pri Tolminu, na pol porušena, stavbišče 140 m², 3 sobe, 1 kuhinja, klet, vrt 1516 m² s šestnajstimi sadnimi drevesi, ograjen z mrežo ob državni cesti se proda. Naslov pri upravi.

ZA MARIBOR — KUHARICA, samostojna, v delu spretna in čista, poštenega značaja, z dobrimi spričevali 30—40 let stara, ki bi opravljala tudi vse druge hišne posle, se sprejme k boljši slovenski obitelji z enoletnim detetom. Ponudbe na upravništvo z navedbo dosedanjih službenih naslovov, zahtevo plače in dnevom nastopa službe pod »Parna žaga«.

LEPO POSESTVO v sredi lepega, prometnega trga ob železnici blizu mesta Celje se radi izselitve proda. — Obstoji iz lepe enonadstropne hiše z 8 sobami, sposobne za vsako trgovino, velikega gospod. posl. itd. Zraven 2 in pol hekt. vrta, sadonosnika, njiv in travnikov, vse arondirano. — Več se izve v Realitetni pisarni Arzenšek & Comp. Celje, Kralja Petra cesta 22 (Slovenija).

VINOGRADSKO POSESTVO, obstoječe iz 2 in pol orala vinograda, 3 oralov njiv in travnikov, 1 in pol orala hoste, 1 četrt orala sadonosnika, lepe hiše (vila) s 4 sobami, verande, 3 kleti, stiskalnica, hleva za 3 glave živine, vse z opeko krito in v najboljšem stanu; 5 minut od cerkve in šole, pol ure od velike ceste in 1 uro od železnice oddaljeno. — Cena din. 250.000.— — Več se izve v Realitetni pisarni Arzenšek & Comp. Celje, Kralja Petra cesta 22 (Slovenija).

Trgovina z vinom v Pragi

sprejme 16—17 let starega, (starosti primerne razvitega), marljivega in poštenega kmetkega, nerazvajanega mladeniča iz vinogradnih krajev kot vajenca, ki bi imel veselje do kletarstva in gostilniške obrti. Ponudbe sprejema in da natančnejša pismena pojasnila Fr. Maks Pipan u spol — Slovinska vinarna — Praga — Kral. Vinohrady Moravska 18. — R. Č. S.

Najboljši cigaretni papir je Oleschau
Glavna zaloga za Julijsko Benečijo
Katoliška knjigarna - Gorica
(Montova hiša št. 2)

FOTOGRAFIČNI STATIF - APARAT, 13 X 18; Meyer - Doppellanastigmat; deluje tudi kot bioskop, nov, naprodaj. Anton Vilar, fotograf, Vipava.

Širite „Goriško Stražo“!

Kupujem kože

domačih in divjih živali: lisic, kun, vider, divjih mačk, dihurjev, jazbecov, divjih koz, zajcev i. t. d. Lovci in nabiralci kož, spleča se Vam vprašati predno prodaste Vaše blago.

FRANC STRES,
Kobarid (Caporetto).

Zaloga usnja in vseh čevljarjskih potrebščin. Zaloga raznovrstnega obuvala ročnega in tovarniškega deia. Cene — da se ni bati konkurence V zalogi imam vedno jančkove in druge kože za kožuhe.

Fotograf JOSIP NARDIN

se je preselil iz ul. Via Carducci na Koren, nasproti Attemsove palače.

Kavarna Principe Umberto
in slaščičarna
lastnik D' ATRI MARIJ
Corso Verdi 1. (Hiša Marzini v Gorici).

Elegantno shajališče, dvorana z biljardom. Najboljša kava ekspres, napolitanske sladčice, izvrstno pecivo, najboljša čokolada, likerji prvovrstnih trvdk. Delikatese domačih in tujih kolonij.

POZOR!

PEKI - TRGOVCI IZ GORICE IN OKOLICE

Glavna zaloga drož-fece

tovarne „Distillerie Italiane in Milano“

je v ulici Oberdan št. 13

(za kasarno v hiši Fratelli di Lenardo)

Glavni zastopnik **BRATUS MARCELO**

POZOR!

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje. Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica
Via Carducci šte. 6.

Pozor na izpremenjeni naslov!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbiva moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!

ERNIA

ozdravljena

z najnovjšim pasom **BROOCK**

Mirodilnica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.